

Abstract

This research aimed to study and develop strategies for building awareness and behavior of safety in of employees in the general factory construction industry in Rayong Province. and to study the strategies for creating consciousness and safety behavior in the work of employees in the general factory construction industry in Rayong Province The instrument was a questionnaire to collect data from 400 employees within the factory construction industry in Rayong province. In-depth interviews with 11 key informants. Multiple regression analyzes were performed. The results of the study revealed that the strategies for creating awareness and safe behavior in the work of the employees. Overall and each aspect is at a high level. Guidelines for a strategy to raise awareness and occupational safety behavior by raising occupational safety awareness. Top management provides support to the security work of the organization. The organization has adopted the concept of safety management in Encourage employees to wear surgical masks to prevent dust and germs. And supporting organizations to support and organize safety activities regularly as a result, employees are more attentive. It was a perception of safety and became a safety behavior.

Keywords : Strategy for building awareness , Safety behavior, Safety incentives

บทนำ

กระแสการเปลี่ยนแปลงภายใต้โลกาภิวัตน์ เป็นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและมีความซับซ้อนมากขึ้น ก่อให้เกิดสภาวะการแข่งขันที่รุนแรงจากระบบการค้าและการลงทุนอย่างเสรี โดยเฉพาะจากประเทศที่พัฒนาแล้วส่งผลให้ประเทศที่กำลังพัฒนา สำหรับกลุ่มประเทศในอาเซียน ต้องเผชิญ กับการเปลี่ยนแปลงที่มีความท้าทาย และอุปสรรคต่างๆ ประกอบกับประเด็นด้านมาตรฐานและความปลอดภัยในระดับสากล เช่น การตระหนักถึงคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงระบบการควบคุมมลภาวะทางสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัจจัยเร่งให้ประเทศกำลังพัฒนาต้องให้ความสนใจในการปรับปรุงศักยภาพและคุณภาพของผลผลิตและสินค้าของประเทศ (ไพรัช ทับทิม, 2563)

สำหรับประเทศไทยภาคอุตสาหกรรมของไทยได้พัฒนามาอย่างต่อเนื่องนับแต่เริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจ ส่งผลให้มูลค่าที่เกิดจากภาคอุตสาหกรรม สัดส่วนสูงอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมทั้งภายในและภายนอกประเทศที่มีการเปลี่ยนแปลงและส่งผลกระทบอย่างรวดเร็วต่อแผนการดำเนินงานของผู้ประกอบการในภาคธุรกิจทั้งเรื่องการขยายโรงงานการเพิ่มกำลังการผลิตและการปรับปรุงกระบวนการผลิต สิ่งที่เป็นปัญหาติดตามมา คือ ความเสี่ยงจากอันตรายที่อาจเกิดจากการประกอบ

กิจการหรือโอกาสของความไม่ปลอดภัยในการทำงานของพนักงานหรือส่งผลให้ผู้ปฏิบัติงานมีโอกาสสัมผัสอันตรายเพิ่มขึ้นจากงาน โดยผู้ประกอบการสามารถบริหารจัดการความเสี่ยงที่กล่าวมาข้างต้นได้หรือผู้บริหารมีโอกาสลดการเกิดความเสี่ยง เพื่อช่วยให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างปลอดภัย โดยวิธีการหรือกระบวนการที่เลือกใช้อาจเน้นไปในเรื่องการจัดการสภาพแวดล้อมการทำงานให้อยู่ในสภาพปลอดภัย การจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ส่งเสริมความปลอดภัย ในหลายครั้งผู้บริหารอาจนำเทคนิคและวิธีการลดความเสี่ยงภัย ในการทำงานของพนักงานได้หลายๆกรณี เช่น การควบคุมการออกแบบด้านวิศวกรรม การตรวจประเมินด้านความปลอดภัย การสอบสวนอุบัติเหตุ และการป้องกันการเกิดซ้ำของอุบัติการณ์ เป็นต้น โดยกระบวนการที่จะแก้ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุอย่างยั่งยืนนั้น คือ การส่งเสริมให้พนักงานทุกคนภายในองค์กรมีพฤติกรรมที่ปลอดภัย รับรู้และตระหนักถึงความเสี่ยงทั้งหมดที่แฝงอยู่ในสถานประกอบการ สามารถตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมเนื่องจากความปลอดภัยเป็นเรื่องสำคัญที่พนักงานทุกคนมีส่วนร่วม หรืออาจกล่าวได้ว่าองค์กรอาจต้องสร้างวัฒนธรรมด้านความปลอดภัยให้พนักงานได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือระบบต่างๆ เพื่อส่งเสริมการปฏิบัติงานที่เหมาะสมและลดความเสี่ยงภัยได้ (ยุทธภูมิ มีประดิษฐ์, 2560)

ในการสร้างกลยุทธ์ในการสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างนั้น ประกอบด้วย การตระหนักรู้ด้านความปลอดภัย ประกอบด้วย วัฒนธรรม ค่านิยมและทัศนคติ ความรู้ด้านความปลอดภัย ประกอบด้วย กฎหมาย ข่าวดูและประสบการณ์ การรับรู้ด้านความปลอดภัย ประกอบด้วย ความใส่ใจ การเห็นคุณค่าและสภาพแวดล้อม การมุ่งใจด้านความปลอดภัย ประกอบด้วย ความคาดหวัง การให้รางวัล การลงโทษและนโยบายด้านความปลอดภัย ประกอบด้วย วัตถุประสงค์/เป้าหมาย การจัดการความรู้ และการบริหารจัดการ พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ประกอบด้วย การตรวจสอบสภาพเครื่องมือ การสวมใส่อุปกรณ์ส่วนบุคคลและการปฏิบัติตามมาตรการซึ่งจะเห็นได้ว่าปัญหาสำคัญที่บั่นทอนคุณภาพชีวิตแรงงานในประเทศไทยอยู่ตลอดเวลา คือ ปัญหาด้านสุขภาพ โดยเฉพาะปัญหาจากอันตรายและความเจ็บป่วยที่เกิดจากการทำงาน ซึ่งประเทศไทยยังขาดระบบการป้องกันและดูแลอย่างเหมาะสมและทั่วถึง ซึ่งเมื่อพูดถึงการดูแลสุขภาพกลุ่มแรงงานรัฐมักให้ความสำคัญเฉพาะด้านรายได้และปากท้องเป็นหลัก ลดความใส่ใจในด้าน “ปัญหาด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน” แรงงานไทย พบว่า ลักษณะท่าทางในการทำงานก่อให้เกิดความเสี่ยงมากที่สุด รองลงมาคือ อุบัติเหตุจากการทำงานการสัมผัสฝุ่น กลิ่น คิว้นจากที่ทำงาน การได้รับสารเคมีเป็นพิษเป็นต้น (จรินทร์ งามดีสงวนนาม, 2562)

ทั้งนี้ในสถานการณ์ปัจจุบันเกิดการระบาดของโรคปอดอักเสบที่เกิดจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่นานาชาติเรียกว่า โควิด-19 (Covid-19) สังคมโลกได้รับทราบอย่างเป็นทางการจากรัฐบาลประเทศจีนที่ได้ยืนยันข่าวการระบาดของเชื้อไวรัสสายพันธุ์ใหม่ในเมืองอู่ฮั่นเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2562 ปัจจุบันเกิดการระบาดออกไปอย่างต่อเนื่องมีผู้ติดเชื้อกว่า 2 ล้านคน มีผู้เสียชีวิตมากกว่า 130,000 คน ใน 185

ประเทศทั่วโลก (ข่าวบีบีซีไทย, 2563; นพดล พันธุ์พานิช, 2563) รวมถึงประเทศไทยที่กระทรวงสาธารณสุขซึ่งมีผู้ติดเชื้อจำนวนมาก (มติชนออนไลน์, 2563; นพดล พันธุ์พานิช, 2563) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามาตรการป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ในประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ที่ดีเมื่อเทียบกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก (นพดล พันธุ์พานิช, 2563) ดังนั้นผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจากโรคติดเชื้อโควิด-19 จึงไม่สามารถวิเคราะห์ได้เพียงด้านใดด้านหนึ่งเนื่องจากผลกระทบนี้มันเกิดขึ้นทั้งในเชิงเศรษฐกิจในหลากหลายสาขา ในเชิงสังคม และผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน ในภาคอุตสาหกรรมโรงงานอุตสาหกรรมจำเป็นต้องสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยและทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรมเพื่อให้ห่วงโซ่อุปทานโรคติดเชื้อโควิด-19 สามารถสร้างได้โดยกิจกรรมการส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพในช่วงสถานการณ์โรคติดเชื้อโควิด-19 ระบาดแบบนี้ เราจำเป็นต้องอย่างมากที่จะต้องรู้วิธีการหลีกเลี่ยงและลดความเสี่ยงการติดเชื้อ รวมถึงการแพร่เชื้อให้ผู้อื่น เพื่อไม่ให้เกิดการระบาดอย่างรวดเร็ว โดยสามารถทำได้ง่ายๆ ได้แก่ การล้างมือโดยการล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่และน้ำหรือเจลแอลกอฮอล์ที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์เข้มข้นมากกว่า ร้อยละ 70 โดยเฉพาะหลังจากการจับสิ่งต่างๆ ที่ใช้ร่วมกับผู้อื่น เช่น ลูกบิดประตู ปุ่มกดลิฟท์ และเงิน การสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งที่ออกจากบ้าน สวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งที่ออกจากบ้าน เพื่อป้องกันเชื้อโรคในระดับหนึ่ง ทุกคนสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดการติดเชื้อ โดยการอยู่บ้านและเว้นระยะห่างทางสังคมโดยมีระยะห่าง 6 ฟุต หรือ 2 เมตร รวมถึงปฏิบัติตามมาตรการควบคุมของรัฐ จะช่วยลดผู้ป่วยและลดโอกาสการเกิดผู้ป่วยหนักพร้อมกัน เพื่อให้สถานพยาบาลมีทรัพยากรเพียงพอในการรักษาทั้งโรคโควิด-19 และโรคอื่น ๆ (กรมควบคุมโรค, 2564)

ดังนั้นการสร้างจิตสำนึกด้านความปลอดภัยและทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรมสามารถสร้างได้โดยกิจกรรมการส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพถึงแม้จะมีวิธีการที่หลากหลาย แต่วัตถุประสงค์จะต้องชัดเจนเหมือนเดิมคือ เพื่อเพิ่มการควบคุมความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในวงกว้างเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ด้วยการส่งเสริมจะขึ้นอยู่กับการใช้กิจกรรมที่หลากหลายอย่างเหมาะสมและเข้าใจกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างแท้จริงซึ่งการสร้างจิตสำนึกถึงความปลอดภัยนั้นควรมีแรงจูงใจให้เกิดขึ้นภายในโรงงานตามที่ทางหน่วยงานราชการออกเป็นกฎหมาย การลงมือปฏิบัติเพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการนั้น จิตสำนึกความปลอดภัยของบุคลากรทุกคนตั้งแต่พนักงานระดับล่างสุดจนถึงผู้บริหารสูงสุดในองค์กรนั้นเป็นจุดเริ่มต้นและจุดสำคัญของกระบวนการบริหารความปลอดภัยในการทำงานทั้งหมดเนื่องจากโดยธรรมชาติของมนุษย์การที่จะทำหรือไม่ทำสิ่งใดย่อมมีสาเหตุมาจากทัศนคติ มุมมองและความรู้สึกต่อประเด็นหรือสิ่งนั้นๆ ดังนั้น การรณรงค์ส่งเสริมให้ทุกคนในองค์กรมีจิตสำนึกความปลอดภัยในการทำงานปลอดภัยไว้ก่อนลงมือปฏิบัติงานใดๆ จึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งประการหนึ่งที่จะทำของการบริหารความปลอดภัยในองค์กรให้สามารถป้องกันการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานได้อย่างยั่งยืน (วินัย ดวงใจ, 2562) จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษากลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง เพื่อศึกษาว่าภาคอุตสาหกรรมไทยมีกลยุทธ์ใดที่นำมาใช้ในการสร้างจิตสำนึกที่มีผลต่อพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานใน

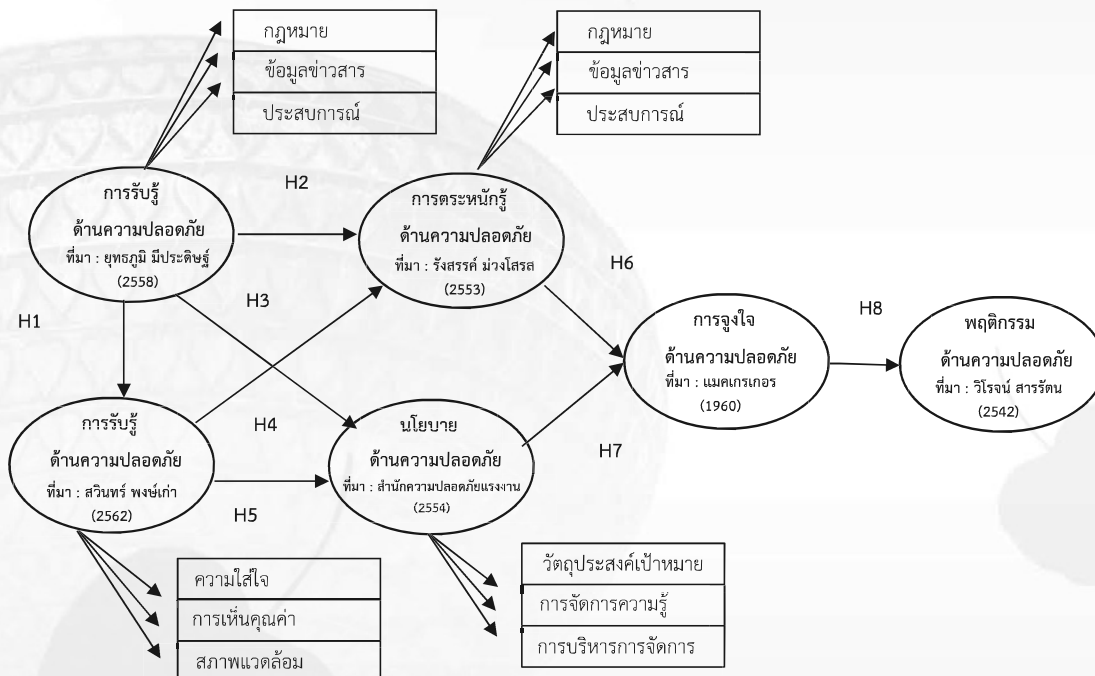
ประเทศไทยทั้งในอดีตและปัจจุบัน เพื่อลดการเสียชีวิตจากสถานการณ์โรคระบาดที่เกิดขึ้นและเป็นการส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงานเพื่อลดความสูญเสียอันอาจเกิดขึ้นทั้งต่อชีวิตและทรัพย์สินในระดับบุคคล สังคมและประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง
2. เพื่อศึกษาแนวทางกลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มุ่งศึกษาถึง กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง วิจัยได้นำมาจัดทำเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเพื่อใช้ในการดำเนินงานโครงการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง นั้นประกอบด้วย ทฤษฎี และแนวคิดที่สำคัญ ดังนี้

กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึก

การสร้างจิตสำนึก (Consciousness) เป็นคำที่ยากต่อการอธิบายที่แน่นอนลงไปเพราะความสำนึกไม่มีตัวตน แต่เป็นสิ่งที่มนุษย์และสัตว์จะต้องมีอยู่เสมอขาดเสียมิได้และเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปทางจิตวิทยาและสังคมศาสตร์ การสร้างสำนึกที่ดีและถูกต้องนั้น อาศัยปัจจัยของการรับรู้ของแต่ละบุคคลและการรับรู้ขึ้นอยู่กับอิทธิพล 3 ประการ คือ

- 1) ประสบการณ์ทั้งในอดีตที่ผ่านมาและในชีวิตประจำวัน
- 2) ความใส่ใจและการให้คุณค่าในเรื่องที่จะรับรู้ซึ่งการใส่ใจสามารถแปรเปลี่ยนได้หลายระดับ ตั้งแต่ความจำเป็น ความต้องการ ความคาดหวัง ความสนใจและอารมณ์
- 3) สุตท้ายลักษณะและรูปแบบการรับรู้เรื่องต่างๆ การเรียกร้องความสนใจอาศัยการได้ยินได้เห็นเพียงครั้งเดียว แต่การรับรู้ต้องการหลายครั้งและสำนึกที่ดีนั้นต้องการระยะเวลาอันพอสมควร (คงศักดิ์ ชาติทอง, 2559)

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยมีเป้าหมาย คือ การสร้างจิตสำนึกที่ดีในความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมประเทศไทย โดยการสอดแทรกการสร้างจิตสำนึกที่ดีกับแรงงานในภาคอุตสาหกรรมประเทศไทย เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัย ให้พนักงานฝ่ายผลิตและผู้บริหารมีจิตสำนึกเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงานในภาคอุตสาหกรรมประเทศไทยซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างทัศนคติ มุมมองและความรู้สึกต่อความปลอดภัยในการทำงาน ดังนั้นการสร้างจิตสำนึกก็เป็นอีกหนึ่งช่องทางในการส่งเสริมให้ทุกคนในองค์กรมีจิตสำนึกความปลอดภัยในการทำงาน

พฤติกรรมด้านความปลอดภัย

พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน หมายถึง ลักษณะของการกระทำหรือแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอยู่ภายใต้สภาวะที่ปราศจากอันตรายจากอุบัติเหตุ รวมถึงโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ พิการ ตายอันเนื่องมาจากการทำงาน ทั้งต่อบุคคล ทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อม ขอบเขตของพฤติกรรมมนุษย์ในแต่ละองค์กรการจะมีพฤติกรรมเกิดขึ้น 3 ระดับได้แก่ (สมใจ ลักษณะ, 2552) ในด้านพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุผู้วิจัยนำแนวคิดเกี่ยวหลักการควบคุมความปลอดภัย 3E (Engineering, Education, Enforcement) หมายถึง อุบัติเหตุหรืออันตรายที่อาจเกิดขึ้นในโรงงาน มีวิธีป้องกันที่ใช้ได้ผลและกรมโรงงานอุตสาหกรรมใช้หลักการนี้อยู่ คือ หลัก 3E ประกอบด้วย Engineering (วิศวกรรมศาสตร์) Education (การศึกษา อบรม) Enforcement (กฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ) จากหลักการนี้สามารถดำเนินการได้โดยใช้หลักการป้องกันอุบัติเหตุอันตรายในสถานประกอบการ อันได้แก่ หลักการ 3 E คือ (วิโรจน์ เชาว์จิรพันธุ์, 2556)

การตรวจสอบสภาพเครื่องมือ เป็นการตรวจสอบอุปกรณ์และเครื่องมือ เป็นสิ่งที่พนักงานพึงปฏิบัติ ทั้งเนื่องจากในโรงงานอุตสาหกรรมมีเครื่องมืออยู่หลายชนิดที่ต้องใช้ให้ถูกวิธี และให้เหมาะสมกับงานเพราะ อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ เครื่องมือต่างๆเหล่านั้นได้แก่ ค้อน ไขควง คีม ตะไบ เลื่อย อุปกรณ์ร่างแบบต่างๆ เช่น เหล็กขีด วงเวียน เป็นต้น (ยุทธภูมิ มีประดิษฐ์, 2560)

การสวมใส่อุปกรณ์ส่วนบุคคล พฤติกรรมในด้านการป้องกันอุบัติเหตุที่จะเกิดขึ้น การสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลตลอดระยะเวลาการปฏิบัติงานตามลักษณะและความเหมาะสมของงาน แต่ ละประเภท การสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลตามป้ายบังคับที่กำหนดในสถานที่ปฏิบัติงาน การตรวจสอบและบำรุงรักษาอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลทั้งก่อนและหลังการ ใช้งานเพื่อให้ มั่นใจว่าอุปกรณ์อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานและปลอดภัยอยู่เสมอ ดำเนินการเปลี่ยนอุปกรณ์คุ้มครองความ ปลอดภัย ส่วนบุคคลทันทีเมื่อพบว่าอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลมีสภาพชำรุดหรือหมดอายุการ ใช้งาน การใช้งานอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลใช้ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามคู่มือการใช้งาน การควบคุมทางวิศวกรรม ได้แก่ การนำความรู้ทางด้านวิศวกรรมศาสตร์มาใช้ในการออกแบบอาคาร เครื่องมือ เครื่องจักร อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับลักษณะการทำงาน และสามารถป้องกันการเกิดอุบัติเหตุหรือลดอันตราย จากการเกิดอุบัติเหตุลงได้ รวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานทั้งการออกแบบแสงสว่าง การควบคุม เสียง ความร้อน ฝุ่น สารเคมีต่างๆ ให้อยู่ในระดับที่มีความปลอดภัยตามมาตรฐานหรือตามที่กฎหมายกำหนด (รังสรรค์ ม่วงโสรส, 2553)

การปฏิบัติตามมาตรการ พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การปฏิบัติตาม มาตรการ หมายถึง การที่พนักงานอุตสาหกรรมได้ศึกษานโยบายและมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน และนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุทั้งต่อตนเองและผู้ร่วมงาน ได้แก่ การปฏิบัติตาม นโยบายความปลอดภัย การปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน การปฏิบัติตามป้ายสัญลักษณ์ ด้านความปลอดภัย ป้ายห้ามปวยบังคับและป้ายเตือนอย่างเคร่งครัดทั้งนี้สอดคล้องกับการบังคับ (Enforcement) ได้แก่ การออกกฎระเบียบ ข้อปฏิบัติหรือวิธีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานเพื่อควบคุมและ บังคับให้มีการปฏิบัติงานอย่างปลอดภัย ภายใต้สภาพแวดล้อมที่ถูกต้องตามมาตรฐาน รวมถึงการนำเทคนิค ต่างๆ ที่ใช้ในการส่งเสริม จูงใจและบังคับให้ผู้ปฏิบัติงานมีความตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงานและ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม หลักการป้องกันอุบัติเหตุอันตรายในสถานประกอบการได้มี ความสำคัญกว่ากัน คงไม่ใช่ประเด็นปัญหาสิ่งที่สำคัญที่สุดน่าจะหมายถึง “การนำหลักการนำ 3E ไปใช้กัน อย่างจริงจัง” เพื่อให้การป้องกันการเกิดอุบัติเหตุและการเสริมสร้างความปลอดภัยได้ผลอย่างชัดเจน (ศุภวรรณ รัตนภิรมย์, 2559)

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานที่ปฏิบัติงานและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในสถานประกอบการอุตสาหกรรมโรงงานในเขตจังหวัดระยอง จำนวน 181,450 คน ข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ณ 31 มกราคม 2563 (สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง, 2563) และใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน (Taro Yamane, 1973) ได้จำนวน 400 คน โดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ใช้วิธีการการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นักวิชาการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในภาคผู้ประกอบการอุตสาหกรรม จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิดต่างๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย ทำการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และทำการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามจากกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าเท่ากับ 0.9880-0.9891 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากพนักงานที่ปฏิบัติงานและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในสถานประกอบการอุตสาหกรรมโรงงานในเขตจังหวัดระยอง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

ศึกษาพัฒนากลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 248 คน คิดเป็นร้อยละ 62.00 อายุระหว่าง 31- 40 ปี จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 50.25 การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 284 คน คิดเป็นร้อยละ 71.00 มีตำแหน่งพนักงานก่อสร้างจำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 64.50 เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย จำนวน 1 - 2 ครั้ง/ปี จำนวน 286 คน คิดเป็นร้อยละ 71.50 เคยเกิดอุบัติเหตุในการก่อสร้าง จำนวน 1 - 2 ครั้ง/ปี จำนวน 329 คน คิดเป็นร้อยละ 82.25

กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.09$, $S.D=0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่การรับรู้ด้านความ

ปลอดภัย ($\bar{X}=4.15$, S.D=0.64) รองลงมา ความรู้ด้านความปลอดภัย($\bar{X}=4.14$, S.D=0.56) การตระหนักรู้ด้านความปลอดภัย ($\bar{X}=4.07$, S.D=0.48) การสนใจด้านความปลอดภัย ($\bar{X}=4.05$, S.D=0.68) และนโยบายด้านความปลอดภัย ($\bar{X}=4.03$, S.D=0.74) ตามลำดับ

พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.42$, S.D=0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเรียงอันดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การสวมใส่อุปกรณ์ส่วนบุคคล ($\bar{X}=4.47$, S.D=0.73) รองลงมา การตรวจสอบสภาพเครื่องมือ ($\bar{X}=4.40$, S.D=0.71) และการปฏิบัติตามมาตรการ ($\bar{X}=4.39$, S.D=0.75) ตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณความรู้ด้านความปลอดภัย มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ข้อมูลข่าวสาร มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าคงที่ 2.108 ($b=0.160$, $\beta=0.206$, S.E.=0.044, $p < 0.05$) และประสบการณ์ มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าคงที่ 2.108 ($b=0.334$, $\beta=0.432$, S.E.=0.044, $p < 0.05$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณความรู้ด้านความปลอดภัย มีผลต่อการตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่าประสบการณ์ มีผลต่อการตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าคงที่ 3.329 ($b=0.178$, $\beta=0.304$, S.E.=0.028, $p < 0.05$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณความรู้ด้านความปลอดภัย มีผลต่อนโยบายด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่าข้อมูลข่าวสาร มีผลต่อนโยบายด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าคงที่ 3.154 ($b=0.219$, $\beta=0.244$, S.E.=0.044, $p < 0.05$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณการรับรู้ด้านความปลอดภัย มีผลต่อการตระหนักรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่าความใส่ใจ มีผลต่อการตระหนักรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าคงที่ 2.677 ($b=0.161$, $\beta=0.268$, S.E.=0.028, $p < 0.05$) และสภาพแวดล้อม มีผลต่อการตระหนักรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าคงที่ 2.677 ($b=0.167$, $\beta=0.262$, S.E.=0.030, $p < 0.05$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณการรับรู้ด้านความปลอดภัย มีผลต่อนโยบายความปลอดภัยในการ

ทำงานของพนักงาน เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความใส่ใจ มีผลต่อนโยบายความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าคงที่ 2.645 ($b=0.128$, $\beta=0.140$, $S.E.=0.045$, $p < 0.05$) และการเห็นคุณค่า มีผลต่อนโยบายความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าคงที่ 2.645 ($b=0.216$, $\beta=.272$, $S.E.= 0.039$, $p < 0.05$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณการตระหนักรู้ด้านความปลอดภัย มีผลต่อการจงใจความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่าวัฒนธรรม มีผลต่อการจงใจความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าคงที่ 2.185 ($b=0.133$, $\beta=0.141$, $S.E.=0.048$, $p < 0.05$) และทัศนคติ มีผลต่อการจงใจความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน มีค่าคงที่ 2.185 ($b=0.322$, $\beta=0.254$, $S.E.= 0.064$, $p < 0.05$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณนโยบายด้านความปลอดภัย มีผลต่อการจงใจความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่าวัตถุประสงค์/เป้าหมาย มีผลต่อการจงใจความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าคงที่ 1.458 ($b=0.465$, $\beta=0.628$, $S.E.=0.027$, $p < 0.05$) และการบริหารจัดการ มีผลต่อการจงใจความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าคงที่ 1.458 ($b=0.183$, $\beta=0.242$, $S.E.=0.027$, $p < 0.05$) ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน

ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณการจงใจด้านความปลอดภัย มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ความคาดหวัง มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าคงที่ 2.887 ($b=0.159$, $\beta=0.182$, $S.E.=0.042$, $p < 0.05$) และการลงโทษ มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าคงที่ 2.887 ($b=0.225$, $\beta=0.304$, $S.E.=0.035$, $p < 0.05$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐาน

ศึกษาแนวทางกลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง

ผลการวิเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า แนวทางกลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน โดยการสร้างความตระหนักเพื่อให้เกิดการกระตุ้นจากความต้อการพื้นฐานตามทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์ การกระตุ้นดังกล่าวทำให้พนักงานเกิดความตระหนักด้านความปลอดภัยนั้นจึงควรสร้างความมั่นใจให้กับพนักงานว่าองค์กรที่เขาทำอยู่นั้นสามารถสนองตอบต่อความต้องการของเขาได้นอกจากนี้ในความตระหนักรู้ โดยจัดกิจกรรมการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นด้านความปลอดภัย การจัดฝึกอบรมอาชีพการให้ความรู้เพื่อให้เกิดทักษะหรือเกิดความชำนาญในการทำงาน กำหนดตารางแมทริกซ์ (HSE Training Matrix) อบรมด้านความปลอดภัยแยกตามตำแหน่งงานของผู้ปฏิบัติงานทั้งหมดในโครงการเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้รับความรู้ด้านความปลอดภัยครบถ้วน

ผลการวิเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง โดยการเสริมสร้างพฤติกรรมด้านความปลอดภัยต้องมีการเริ่มตั้งแต่การอบรมแรกเข้าทำงาน ความเสี่ยงจากการใช้อุปกรณ์ที่ชำรุดให้มีส่วนรวมในการประเมินความปลอดภัยในการทำงานการจัดทำแผนตรวจสอบประจำวันในการตรวจสอบอุปกรณ์ก่อนการใช้งานทุกวันและจัดทำรายงานตรวจสอบเครื่องมือ อุปกรณ์ ก่อนเริ่มงานประจำวัน โดยกำหนดให้ผู้ปฏิบัติงานต้องเป็นผู้ตรวจสอบและให้หัวหน้างานผู้ควบคุมงานและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยตรวจสอบผลการปฏิบัติและประเมินผล

ผลการวิเคราะห์สัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมกลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง โดยการสรุปจากความคิดเห็นของกลุ่มนักวิชาการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย คือ

การมุ่งใจความปลอดภัย การชมเชย เมื่อเห็นพนักงานปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัย การสร้างตัวอย่างที่ดีให้ผู้ปฏิบัติงานได้นำไปเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตน ดังเช่นสุภาวดีที่ว่า ตัวอย่างที่ดีมีค่ากว่าคำสอนและมีการกำหนดโทษหากพนักงานไม่ปฏิบัติตามกฎด้านความปลอดภัยที่ตั้งไว้

การสังเกตตรวจสอบพฤติกรรมพนักงานในการปฏิบัติงานโดยการประชุมก่อนเริ่มงานทุกวันมีเพื่อซักซ้อมเกี่ยวกับการป้องกันความปลอดภัยในการทำงาน การเสริมแรงให้รางวัลสำหรับผู้ปฏิบัติถูกต้องตามข้อกำหนด

การให้ตัวแทนฝ่ายบริหารงานโครงการ/หัวหน้างานมีหน้าที่ปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีด้านความปลอดภัย

วิธีการมุ่งใจด้านความปลอดภัย โดยการเน้นย้ำเข้าร่วมกิจกรรม ข่าวสารต่างๆ ด้านความปลอดภัย โดยให้ทุกตำแหน่ง ทุกสายงานมีส่วนร่วม เริ่มจากผู้บริหารระดับสูงหัวหน้างานและพนักงาน

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษากลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31- 40 ปี การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีตำแหน่งพนักงานก่อสร้าง เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัย จำนวน 1 - 2 ครั้ง/ปี และเคยเกิดอุบัติเหตุในการก่อสร้าง จำนวน 1 - 2 ครั้ง/ปี

สรุปผลการวิจัย พบว่า กลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ความรู้ด้านความปลอดภัย พบว่าข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์ มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง

ความรู้ด้านความปลอดภัย พบว่าประสบการณ์มีผลต่อการตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงาน

ของพนักงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง

ความรู้ด้านความปลอดภัย พบว่าข้อมูลข่าวสาร มีผลต่อนโยบายด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง

การรับรู้ด้านความปลอดภัย พบว่าความใส่ใจและสภาพแวดล้อมมีผลต่อการตระหนักรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง

การรับรู้ด้านความปลอดภัย พบว่าความใส่ใจและการเห็นคุณค่า มีผลต่อนโยบายความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง

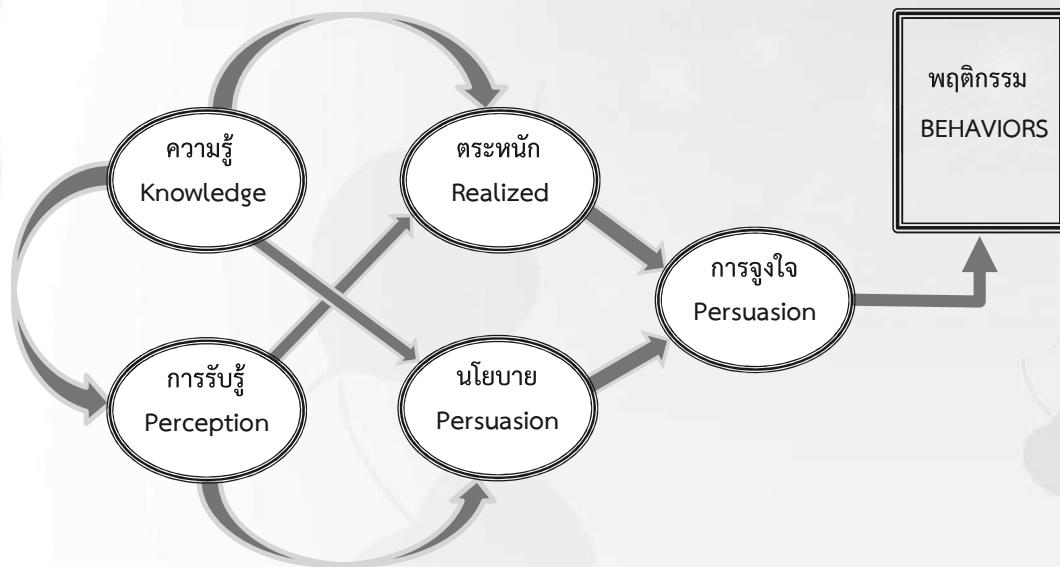
การตระหนักรู้ด้านความปลอดภัย พบว่าวัฒนธรรมและทัศนคติมีผลต่อการใส่ใจความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง

นโยบายด้านความปลอดภัย พบว่าวัตถุประสงค์/เป้าหมายและการบริหารจัดการมีผลต่อการใส่ใจความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง

การใส่ใจด้านความปลอดภัย พบว่าความคาดหวังและการลงโทษมีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง

ผลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า แนวทางกลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง เป็นการกระตุ้นให้พนักงานเกิดจิตสำนึกด้านความปลอดภัยโดยการกระตุ้นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์โดยใช้ทฤษฎีความต้องการพื้นฐานของมาสโลว์ การสร้างความตระหนักความปลอดภัยโดยการจำลองสถานการณ์การเกิดอุบัติเหตุเสมือนจริง การจัดกิจกรรมให้ความรู้โดยกำหนดตารางอบรม ส่วนในด้านพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง เป็นการเสริมสร้างพฤติกรรมโดยการการอบรมแรกเข้าทำงาน การซ่อมแซมอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลเพื่อความเสี่ยง การจัดทำแผ่นตรวจสอบประจำวันในเกี่ยวกับการป้องกันและความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุขณะปฏิบัติงานได้

จากศึกษากลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยที่เป็นองค์ความรู้ใหม่ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สรุปกลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานใน
ภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง

อภิปรายผล

ผลการศึกษากลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง พบว่าการตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหารระดับสูงให้การสนับสนุนงานด้านความปลอดภัยขององค์กรโดยการนำแนวคิดในการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยมาใช้ในองค์กร พนักงานให้ความสำคัญกับการใส่หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันฝุ่นและเชื้อโรค จึงเป็นผลให้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญา สุดอารมย์และวสุธิดา นฤตมนต์ (2561) ได้ศึกษาความตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงานส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัทในเครือโพลิโพล จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความตระหนักถึงความปลอดภัย พบว่า ในการทำงานอยู่ในระดับมาก การจูงใจด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะหน่วยงานได้มีการประกาศเกียรติคุณสำหรับพนักงานที่ปฏิบัติตามความปลอดภัยได้ดีเยี่ยม หน่วยงานให้ผลตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเคร่งครัดไม่บกพร่องเพื่อจูงใจให้คนอื่น ๆ ปฏิบัติตามเป็นแบบอย่าง อีกทั้งหน่วยงานได้มีการเจรจากับพนักงานถึงเหตุการณ์ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบความปลอดภัยที่องค์กรตั้งไว้เพื่อดำเนินการแก้ไขในขั้นตอนต่อไปเป็นผลให้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของลลิตา เฉลิมพลโยธิน (2561) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงแรมเขตอำเภอหัวหิน พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะพนักงานให้ความสำคัญในการใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายในการทำงานทุกครั้งที่ใช้ปฏิบัติงาน และมีการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ความปลอดภัยอย่างถูกต้องตามวิธีการใช้งาน การจัดเก็บเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีความคมมีอันตรายไว้ในที่เก็บที่ปลอดภัยเมื่อใช้งานเสร็จ และพนักงานได้มีการตรวจสอบและทดสอบความพร้อมของเครื่องมือเครื่องจักรก่อนปฏิบัติงาน และหน่วยงานได้มีการตรวจสอบและซ่อมบำรุงเครื่องมือและเครื่องจักรอยู่เสมอ เป็นผลให้พฤติกรรมความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของปริญญา สุตารมณ (2561) ได้ศึกษาความตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงานส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัทในเครือโปลิโอ จำกัด ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน อยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษาแนวทางกลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกที่มีผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยองโดยสรุปผลเป็นภาพรวม พบว่า ความรู้ด้านความปลอดภัยด้านข้อมูลข่าวสารและด้านประสบการณ์ มีผลต่อการรับรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง ทั้งนี้เป็นเพราะหน่วยงานได้มีการให้ความรู้แก่พนักงานผู้ปฏิบัติงานโดยการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ด้านความปลอดภัยทั้งเบื้องต้นและในงานที่เข้ามาใหม่ทั้งในห้องอบรมหรือและให้เกิดการเห็นสถานการณ์จริง นอกจากนี้ความรู้ด้านความปลอดภัย มีผลต่อการตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง ทั้งนี้เป็นเพราะพนักงานได้มีการเรียนรู้จากคลิปวิดีโอเกี่ยวกับความสูญเสียชีวิต และทรัพย์สินเมื่อเกิดอุบัติเหตุเป็นการสร้างประสบการณ์โดยตรงให้กับพนักงาน ซึ่งเป็นการสร้างความตระหนักด้านความปลอดภัยให้กับพนักงาน ดังนั้นความรู้ด้านความปลอดภัยด้านประสบการณ์ มีผลต่อการตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน และความรู้ด้านความปลอดภัยข้อมูลข่าวสาร มีผลต่อนโยบายด้านความปลอดภัย ทั้งนี้เป็นเพราะโรงงานอุตสาหกรรมได้มีการกำหนดให้พนักงานมีการรายงานอุบัติการณ์ ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารอีกประเภทหนึ่งซึ่งเขียนโดยผู้ปฏิบัติงานจริงสำหรับการรับรู้ด้านความใส่ใจและสภาพแวดล้อม มีผลต่อการตระหนักรู้ความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้าง ทั้งนี้เป็นเพราะหน่วยงานได้จัดกิจกรรมเพื่อให้พนักงานมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านความปลอดภัยขององค์กรทุกครั้ง ทำให้พนักงานเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญเกิดความใส่ใจและเกิดการรับรู้ความปลอดภัยสอดคล้องกับงานวิจัยของนพดล พันธุ์พานิช (2555) ทำการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์เชิงปริมาณระหว่างการปฏิบัติตามกลยุทธ์โดยใช้ 7 เอสของแมคคินซีกับความยั่งยืนของความสามารถในการแข่งขันของกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพของประเทศไทย ผลการศึกษา ปัจจัยการเปิดรับข่าวสารส่งผลทางบวกต่อการกำกับตนเองทั้งนี้อาจมาจากการเปิดรับข่าวสารเป็นความสามารถและการกระทำของนักเรียนในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้

กลยุทธ์ในการสร้างจิตสำนึกความปลอดภัย ควรสร้างการตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมก่อสร้างโรงงานทั่วไปจังหวัดระยอง ในด้านค่านิยมหน่วยงานควรให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการใช้เจลแอลกอฮอล์ล้างมืออย่างถูกต้อง และการสร้างความตระหนักรู้ด้านผลเสีย การเจ็บป่วยที่จะเกิดขึ้นจากการไม่ใช้เจลแอลกอฮอล์ในการป้องกันเชื้อโรคเวลาหยิบจับสิ่งของและการหน้ากากอนามัยในการป้องกันการแพร่เชื้อของโรคติดเชื้อโควิด-19 ซึ่งจะทำให้พนักงานใช้เจลแอลกอฮอล์และหน้ากากอนามัยทุกครั้งโดยมีต้องบังคับ ความรู้ด้านความปลอดภัยในด้านข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานควรมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารจากภายในและภายนอกองค์กรในการป้องกันอันตรายในปฏิบัติงาน เนื่องจากในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านความปลอดภัยจำนวนมาก ซึ่งแหล่งข้อมูลข่าวสารภายนอกบางครั้งเป็นแหล่งข้อมูลที่เป็นเท็จ ด้วยเหตุนี้หน่วยงานจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะคัดกรองข้อมูลข่าวสารและนำมาเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารนั้นมาแจ้งในหน่วยงาน

พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงาน ด้านการตรวจสอบสภาพเครื่องมือ หน่วยงานควรมีการกำหนดวิธีการใช้เป็นลายลักษณ์อักษรติดไว้ที่เครื่องมือหรือเครื่องจักร หรือหน่วยงานควรนำเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์มาใช้กับเครื่องมือจะต้องมีการประชุมเพื่อทำความเข้าใจก่อน กำหนดบทลงโทษที่มีการฝ่าฝืน ไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดและด้านการสวมใส่อุปกรณ์ส่วนบุคคล หน่วยงานควรซ่อมบำรุงเครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ชำรุด และหน่วยงานควรกำหนดอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่ต้องสวมใส่และมีการตรวจสอบให้คนงานมีการตรวจสอบซึ่งกันและกันในทุกเช้าก่อนเริ่มงานเพื่อดูความครบถ้วนและถูกต้อง และด้านการปฏิบัติตามมาตรการ หน่วยงานควรกำหนดปฏิบัติตามขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงานอยู่เสมอ ถึงแม้จะทำให้งานเสร็จช้า หน่วยงานควรให้ความรู้กับพนักงานในด้านกฎหมายระเบียบข้อบังคับด้านความปลอดภัยทดสอบระดับความรู้ ความเข้าใจกับพนักงานในด้านกฎหมายระเบียบข้อบังคับด้านความปลอดภัยให้คำแนะนำถึงอันตรายต่างๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในด้านกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นพนักงานที่ปฏิบัติงานและเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในสถานประกอบการอุตสาหกรรมโรงงานในเขตจังหวัดระยอง การวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาจากพนักงานในกลุ่มอาชีพอื่น ๆ พนักงานในอุตสาหกรรมอื่น ๆ จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดในการวิจัยเชิงผสมผสาน การวิจัยครั้งต่อไปกลยุทธ์การสร้างจิตสำนึกและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมโรงงานอื่นๆในจังหวัดระยองในเชิงคุณภาพประเภทเดียวเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กรมควบคุมโรค. (2564). *แนวทางปฏิบัติเพื่อการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือ โควิด-19 สำหรับประชาชนทั่วไปและกลุ่มเสี่ยง*. กรุงเทพฯ: สำนักงานกรมควบคุมโรคติดต่อ.
- ข่าวบีบีซีไทย. (2563). *ไวรัสโคโรนา : ที่มา อาการ การรักษา และการป้องกันโรคโควิด-19*. สืบค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์ 2564, เว็บไซต์: <https://www.bbc.com/thai/features-51734255>
- คงศักดิ์ ธาตุทอง. (2559). *สิ่งแวดล้อมศึกษา. เอกสารประกอบการเรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา*. ขอนแก่น : ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จรินทร์ งามดีสงวนงาม. (2562). *กลยุทธ์ 4As สู่วัฒนธรรมความปลอดภัย*. สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2564, เว็บไซต์: <https://www.tosh.or.th/index.php/blog/item/570-4as>
- นพรัตน์ ศรีวงษ์แผน. (2561). *แนวทางการพัฒนาการจัดการความปลอดภัยในโรงไฟฟ้าบางบ่อ. วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก, 4(2), 1-14.*
- นพดล พันธุ์พานิช. (2555). *ความสัมพันธ์เชิงปริมาณระหว่างการปฏิบัติตามกลยุทธ์โดยใช้ 7 เอสของแมคคินซีกับความยั่งยืนของรายได้ เปรียบในการแข่งขันของกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพของประเทศไทย. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันการศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 18(2), 70-79.*
- นพดล พันธุ์พานิช. (2563). *กลยุทธ์ทางธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมหลังวิกฤตการณ์โรคระบาดโควิด-19 ในประเทศไทย. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 1(16), 1-15.*
- ปริญญญา สุดอารมย์, และวสุธิดา นฤตมนต์. (2561). *ความตระหนักถึงความปลอดภัยในการทำงานส่งผลต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการบริษัทในเครือโปลิโคม จำกัด. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 8(2), 114-125.*
- ไพรัช ทับทิม. (2563). *แนวคิดการทำงานร่วมกันในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน. วารสารมหาจุฬานาครธรรมศาสตร์ มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 7(12), 451-462.*
- ยุทธภูมิ มีประดิษฐ์. (2560). *การพัฒนาตัวแบบวัฒนธรรมด้านความปลอดภัยเชิงรุกในระบบอุตสาหกรรมการผลิตของประเทศไทย. ปริญญาดุษฎีบัณฑิต การศึกษาบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ลิขิตา เฉลิมพลโยธิน. (2561). *ปัจจัยที่มีผลต่อขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการในโรงแรมเขตอำเภอหัวหิน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี มหาวิทยาลัยธนบุรี, 12(28), 1-14.*
- รังสรรค์ ม่วงโสธส. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมความปลอดภัยในอุตสาหกรรมปิโตรเคมี. ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต การศึกษารัฐประศาสนศาสตร์ดุษฎีบัณฑิต, สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์.*

- วิรัตน์ ทองรอด. (2563). โควิด-19 จะสิ้นสุดเมื่อไหร่?.วารสาร ธุรกิจปริทัศน์, 12(2), 1-5.
- วิโรจน์ เชาว์จิรพันธุ์.(2556). หลักการเทคโนโลยีสะอาดและเทคนิค การตรวจประเมินเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สำนักพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ.
- ภารณ รัตนภิรมย์. (2559). พฤติกรรมป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ กลุ่มบริษัทบีเอสเอสเอฟในประเทศไทย.วารสารความปลอดภัยและสุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 9(34), 6-19.
- สำนักความปลอดภัยแรงงาน. (2554). คู่มือแนวการจัดทำแผนงานด้านความปลอดภัยในการทำงาน สำหรับงานก่อสร้าง. กรุงเทพฯ : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน.
- สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง. (2563). รายงานข้อมูลจำนวนพนักงานและโรงงานจังหวัดระยอง ประจำปี 2563. ระยอง : กองตรวจราชการ สำนักปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม.
- สมใจ ลักษณะ. (2552). การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน .พิมพ์ครั้งที่ 6.กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือราชภัฏสวนสุนันทา.
- สวินทร์ พงษ์เก่า. (2562). การเสริมสร้างทัศนคติความปลอดภัย. กรุงเทพฯ :สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย) ในพระราชูปถัมภ์.
- McGuire, W. J. (1969). *The Nature Of Attitude And Attitude Change : The Handbook Of Social Psychology*. Massachusetts : Addison-Wesley.
- William, H.W. (2004). *A study of the characteristic that distinguish outstanding urban principals: Emotional intelligence, problem-solving competencies, role perception and environmental adaptation*. Retrieved March 15, 2020
Website: http://www.eiconsortium.org/dissertationabstracts/williams_h.htm
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row Publication.